

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a Mgr. Vojtěcha Salamánka ve věci

žalobce: **P. N.**, narozený dne X
t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Bělušice
sídlem Bělušice 66, 434 01 Bělušice

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MSP-46/2025-OSV-OSV/3 ze dne 15. 1. 2025

takto:

- I.** Žalobcová žádost o osvobození od soudních poplatků **se zamítá.**
- II.** Žalobcův návrh na ustanovení zástupce **se zamítá.**
- III.** Žaloba **se odmítá.**
- IV.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 2. 3. 2025, doručenou soudu dne 4. 3. 2025, se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného a určení nulové výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.
2. Žalobce v žalobě zejména uvedl, že se původně žádostí o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále dle kontextu též „povinný subjekt“) domáhal poskytnutí anonymizovaného písemného vyhotovení konkrétního rozsudku. Povinný subjekt žalobci připsal ze dne 2. 1. 2025, sp. zn. Si 492/2024, oznámil výši úhrady, a sice 400 Kč, za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Proti tomuto oznámení povinného subjektu podal žalobce stížnost žalovanému, který o ní rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím tak, že výši povinným subjektem požadované úhrady potvrdil a žalobcovu stížnost zamítl.
3. Dále žalobce v žalobě požádal o osvobození od soudních poplatků a navrhl, aby mu soud ustanovil zástupce z řad advokátů.
4. Podle § 36 odst. 3 věty první až třetí zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

5. Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.*
6. Soud konstatuje, že vyhovění návrhu na ustanovení zástupce je shora citovaným zákonným ustanovením (§ 35 odst. 10 větou první s. ř. s.) podmíněno splněním předpokladů k osvobození navrhovatele od soudních poplatků. Předně je tedy třeba osvědčit, zda jsou splněny předpoklady k osvobození navrhovatele od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 s. ř. s. Mezi tyto předpoklady v širším smyslu se řadí i absence předběžného závěru soudu o tom, že návrh (myšleno návrh, jímž se zahajuje soudní řízení) zjevně nemůže být úspěšný.
7. Pokud jde o přiblížení obsahu neurčitěho právního pojmu „zjevná nemožnost úspěchu návrhu“, s nímž operuje § 36 odst. 3 s. ř. s., lze je nalézt např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011-135. NSS v bodě 14 odůvodnění uvedeného rozsudku uvedl, že „*existuje-li ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (či rozhodnutí rozšířeného senátu) poskytující zcela jednoznačné závěry o nemožnosti samotného soudního přezkumu určitého typu úkonu správního úkonu (správně patrně „správního orgánu“, pozn. soudu), lze pak žalobu napadající takový úkon považovat za zjevně neúspěšný návrh.*“
8. V nyní posuzované věci soud shledal právě takovou situaci, tedy že existuje rozhodnutí rozšířeného senátu NSS, jež poskytuje zcela jednoznačné závěry o nemožnosti samostatného soudního přezkumu rozhodnutí nadřízeného orgánu povinného subjektu o stížnosti proti postupu při vyřizování žádosti o informace, je-li předmětem stížnosti výzva povinného subjektu k úhradě nákladů (v podrobnostech srov. níže odůvodnění výroku o odmítnutí žaloby).
9. Jelikož podaná žaloba nemůže být úspěšná, soud v souladu s § 36 odst. 3 větou třetí s. ř. s. žalobcovu žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl (výrok I. tohoto usnesení).
10. Protože u žalobce nejsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků (jeho žaloba zjevně nemůže být úspěšná), zamítl soud v souladu s § 35 odst. 10 větou první s. ř. s. i jeho návrh na ustanovení zástupce (výrok II. tohoto usnesení).
11. Pokud jde o zjevnou nemožnost úspěchu podané žaloby, shledal ji soud v rámci zkoumání podmínek řízení, a to konkrétně podmínky přípustnosti žaloby.
12. Ze stejnopisu napadeného rozhodnutí (rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 15. 1. 2025, č. j. MSP-46/2025-OSV-OSV/3), který žalobce přiložil k žalobě, soud zjistil, že žalovaný je vydal jako „*nadřízený orgán podle ust. § 16 odst. 4 ve spojení s ust. § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999Sb.*“ ve věci žalobcovy „*stížnosti ze dne 7. 1. 2025 na postup Krajského soudu v Ústí nad Labem při vyřizování žádosti o informace podané žadatelem dne 31. 12. 2024*“. Žalovaný v tomto rozhodnutí vyřkl: „*Podle ust. § 16a odst. 7 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, se výše úbrady, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem požaduje v souvislosti s vyřizováním žádosti o informace podané žadatelem dne 31. 12. 2024 (...) potvrzuje a stížnost žadatele se zamítá.*“
13. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřijatelný.* Žaloba proti rozhodnutí je s ohledem na §

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

68 písm. e) téhož zákona *nepřípustná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno*. Mezi rozhodnutí, která soudním řádem správním vyloučena ze soudního přezkumu, se podle § 70 písm. a) tohoto zákona řadí *úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími*. Definici „rozhodnutí“ přitom poskytuje § 65 odst. 1 s. ř. s.; je jím *úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti*.

14. V posuzované věci soud nepochybuje, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného o stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace není úkonem, jímž by žalovaný založil, změnil, zrušil či jinak závazně určil žalobcova práva nebo povinnosti.
15. Podle § 17 odst. 1 InfZ *povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli*. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Podle odst. 3 téhož ustanovení *v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace*. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Dále dle odst. 5 téhož ustanovení *poskytnutí informace podle odstavce 3 je podmíněno zaplacením požadované úhrady*. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží.
16. Podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ *stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace (...) může podat žadatel, který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14b odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací*.
17. Podle § 16a odst. 7 InfZ *nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle odstavce 1 písm. d) přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že a) výši úhrady nebo odměny potvrdí, b) výši úhrady nebo odměny sníží; v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5 věty druhé s tím, že povinnému subjektu přikáže požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne zaplacení úhrady či odměny, nebo c) stížnost odmítne, je-li podána opožděně, předčasně nebo osobou neoprávněnou*.
18. Rozšířený senát NSS ve svém usnesení ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90, publikovaném pod č. 2164/2011 Sb. NSS, dospěl k závěru, že rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti žadatele, který nesouhlasí s výší úhrady povinným subjektem mu sdělené, není rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky v § 65 odst. 1 s. ř. s. (k tomu srov. výrok I. odkazovaného usnesení). Zdejší soud se s tímto názorem ztotožňuje, a nemá tak důvod se od něj v posuzované věci jakkoli odchýlit.
19. Na základě výše uvedeného považuje soud za zřejmé, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., protože jde o úkon správního orgánu, který je vyloučen ze soudního přezkumu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu [§ 70 písm. a) téhož zákona]. To činí žalobu proti němu směřující nepřípustnou [§ 68 písm. e) s. ř. s.]. Soud proto žalobu dle § 46 odst. 1 písm. d) téhož zákona výrokem III. tohoto usnesení odmítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

20. Soud podotýká, že odmítnutí této žaloby není důsledkem volby nesprávného žalobního typu ve smyslu usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43, natož aby mohlo žalobci způsobit újmu. Žadateli o informace tím totiž není zcela odeprána soudní ochrana ohledně otázky zákonnosti výzvy k úhradě nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací či otázky správnosti určené výše požadované úhrady. Takové soudní ochrany se mu ale může dostat v rámci správního soudnictví až v řízení o žalobě, která bude směřovat proti rozhodnutí povinného subjektu o odložení žádosti pro nezaplacení požadované úhrady (§ 17 odst. 5 věta druhá InfZ), anebo v civilním soudním řízení zahájeném žalobou na vydání bezdůvodného obohacení (k tomu srov. výrok III. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90).
21. Z důvodu odmítnutí žaloby soud v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV. tohoto usnesení).
22. Pro úplnost soud poznamenává, že ačkoli žalobce označil v žalobě jako dalšího žalovaného rovněž povinný subjekt (Krajský soud v Ústí nad Labem), vyšel soud z § 69 s. ř. s., podle něhož *žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla*, a jednal proto pouze s Ministerstvem spravedlnosti jakožto s žalovaným. Soud není v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vázán označením žalovaného v žalobě. Žalovaným je ze zákona správní orgán uvedený v § 69 s. ř. s. V nyní posuzované věci sice žalobou napadené rozhodnutí není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., to ale nezakládá důvod nevycházet při určení účastníka řízení na straně žalované z výše citovaného zákonného ustanovení. Žaloba směřovala proti shora označenému „rozhodnutí“ žalovaného, aniž by bylo pochyb o tom, že to bylo právě Ministerstvo spravedlnosti, kdo „rozhodl“ v posledním stupni, pokud jde o otázku výše požadované úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 10. března 2025

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.